

SCHEMA HOOFDROLLEN EN COMPETENTIES

Competenties Verpleegkundig Specialist VenVN	GGZ VS competenties
Hoofdrol Behandelverantwoordelijke	
<p>Klinisch handelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De verpleegkundig specialist bezit adequate kennis en vaardigheden overeenkomstig de stand van kennis binnen het deelgebied waarin zij werkzaam is. 2. Binnen het desbetreffende deelgebied past de verpleegkundig specialist het diagnostisch, therapeutisch en preventief arsenaal waar mogelijk evidence-based toe. Hierbij maakt zij gebruik van een combinatie van verpleegkundige en medische methodieken. Daarnaast kan zij zelfstandig voorbehouden handelingen indiceren en uitvoeren.¹ 3. De verpleegkundig specialist levert zowel effectieve en efficiënte als ethisch verantwoorde patiëntenzorg. 4. Vanuit de zorgvraag van de patiënt integreert de verpleegkundig specialist cure en care met als doel de bevordering van de continuïteit en kwaliteit van de verpleegkundige zorg en de medische behandeling, het vermogen tot zelfmanagement van de patiënt en de kwaliteit van leven. 	<p>Plannen van hoogcomplexere GGZ zorg</p> <p><i>Academische competenties:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kiezen van interventies waarbij gebruik wordt gemaakt van evidence-based en best practices gebaseerde (standaard) procedures en richtlijnen en een reële inschatting in tijd, ruimte en urgentie; 2. vroegtijdig herkennen en analyseren van processen, die in de planning en uitvoering mogelijk problemen kunnen veroorzaken, de gezondheid bedreigen, de gezondheid bevorderen of het geformuleerde resultaat beïnvloeden; 3. signaleren, verwoorden en bespreekbaar maken van morele dilemma's en ethische kwesties, vanuit persoonlijke en professionele waarden toetsen en optimaliseren van de kwaliteit en de uitvoering van de zorg aan de hiervoor beschikbare protocollen, richtlijnen of zorgprogramma's; vaststellen van de noodzaak om nieuwe interventies te ontwikkelen; 4. toetsen van de kwaliteit en de uitvoering van de zorg bij afwezigheid van protocollen, richtlijnen zorgprogramma's op basis van actuele inzichten en ontwikkelingen in het vakgebied en het patiëntperspectief. <p><i>Beroepscompetenties:</i></p> <p>Vaststellen van hoogcomplexere GGZ zorg</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. systematisch verzamelen van relevante informatie over de gezondheid, het welzijn en het bestaan van de patiënt en het sociaal netwerk en de bijbehorende gezondheids-, bestaans- of interactieproblemen; 6. onderzoeken of GGZ-Verpleegkundige zorg op basis van impliciete of expliciete hulpvraag toereikend is dan wel andersoortige hulp geïndiceerd is; 7. herkennen van andersoortige zorgvragen en inschakelen van en doorverwijzen naar de juiste disciplines of instanties; 8. herkennen van veranderingen in de zorgvraag, in omgevingsfactoren en de uitwerking van interventies; 9. analyseren van de samenhang en wisselwerking van de complexe problematiek van de patiënt, het eigen perspectief van patiënt en sociaal netwerk en maatschappelijke omgeving en het inschatten van de

¹ Dit impliceert dat de verpleegkundig specialist dient te beschikken over de hiervoor vereiste competenties zoals beschreven in: Buijse, A.M. & Plas, G.M. (2007) *Inventarisatie van competenties en voorwaarden voor het indiceren van voorbehouden handelingen door Verpleegkundig Specialist en Physician Assistants*. Utrecht: Landelijk Expertisecentrum Verpleging & Verzorging. Oprachtgever: College voor de Beroepen en Opleidingen in de Gezondheidszorg.

SCHEMA HOOFDROLLEN EN COMPETENTIES

	<p>verhouding draaglast en draagkracht;</p> <p>10. analyseren van soms strijdige belangen, verwachtingen en wensen van de patiënt en het sociaal netwerk en het GGZ-VS aanbod en daarop gezamenlijk met patiënt en omgeving vaststellen van prioriteiten.</p> <p>Vaststellen van GGZ-verpleegkundige diagnose</p> <p>11. schetsen van een totaalbeeld van de hoogcomplexere zorgsituatie van de patiënt en het sociaal netwerk, en vaststellen welke (risico-)factoren aanvullend van invloed zijn op de leefsituatie en te bereiken resultaten;</p> <p>12. vaststellen van een verpleegkundige anamnese en diagnoses voor het geestelijk gezondheidsprobleem en daarbij kunnen afwijken van standaarden en aansluiten bij de (on) mogelijkheden en de vermogens van de patiënt en het sociaal netwerk.</p> <p>Plannen van hoogcomplexere GGZ zorg</p> <p>13. zelfstandig en autonoom opstellen, vaststellen en verantwoorden van het behandelplan en wanneer gewenst taken delegeren;</p> <p>14. beargumenteert afwijken van vigerende protocollen en richtlijnen bij het formuleren van interventies;</p> <p>15. stellen van prioriteiten en hiërarchie aanbrengen in te verrichten interventies en te behalen resultaat;</p> <p>16. in overleg en samenwerking met de patiënt en het sociaal netwerk het GGZ-VS behandelbeleid bespreken t.b.v. van een werkrelatie en vaststellen welke mate van begeleiding en ondersteuning bij de uitvoering van dit beleid gewenst is;</p> <p>17. ondersteunen van de patiënt en zijn sociaal netwerk bij het afwegen en beoordelen van de reikwijdte, de aard van het voorgestelde behandelplan en de keuze mogelijkheden en alternatieven.</p> <p>Uitvoeren van hoogcomplexere GGZ zorg</p> <p>18. realiseren van hoogcomplexere individuele verpleegkundige zorg binnen de kaders van behandelafspraken van het verpleeg- en behandelplan, en in dit kader aansluiten op diagnostische en therapeutische handelingen van collega behandelaren met een andere deskundigheid;</p> <p>19. taxeren en toetsen of leef- en behandelomgeving aansluit bij de beoogde behandel doelstelling en zelfstandig besluiten tot bijstelling;</p> <p>20. signaleren van verandering in de fysieke, psychische en sociale toestand van de patiënt en de omgeving van de patiënt, de zorgverlening hier op aanpassen en zo nodig derden inschakelen;</p> <p>21. voeren van individuele of systeemgesprekken met de patiënt, het sociaal netwerk en externe instanties/hulpverleners op basis van verpleeg- en/of behandelafspraken;</p> <p>22. beargumenteert toepassen en afwijken van benaderingen volgens de professionele standaard in het kader van behandeling;</p> <p>23. voorschrijven, adviseren, voorstellen doen, consult vragen over en uitvoeren van farmacotherapie op basis</p>
--	---

SCHEMA HOOFDROLLEN EN COMPETENTIES

- van inzichten van het effect van medicatie op gedrag en dagelijks functioneren;
24. baseren van interventies op verschillende referentiekaders en zo nodig kunnen wisselen van referentiekader als de hulpvraag verandert of de zorgsituatie specifieke interventies vraagt;
 25. preventief handelen ten aanzien van crisissen, signaleren van crisissen, beslissen over en uitvoeren van (preventieve) verpleegkundige interventies, waaronder verpleegtechnische handelingen, (in crisissituaties) en in voorkomende gevallen hanteren van dwang en drangmiddelen en – maatregelen;
 26. zelfstandig taxeren en exploreren van een – potentiële - crisissituatie en inschatten van gevaar/dreiging/veiligheid van derden en aanwezigheid van (voornemen tot) suïcidaal gedrag van de patiënt;
 27. verlenen van directe hulp aan een patiënt en het sociaal netwerk in crisis of noodsituatie;
 28. ontwikkelen, bespreken, op- en vaststellen van een crisisinterventieplan en signaleringsplan, (voor zover mogelijk) samen met de patiënt en het sociaal netwerk;
 29. documenteren van alle interventies voor, tijdens en na afloop van de crisissituatie om toetsing achteraf mogelijk te maken.

Coördineren van hoogcomplex GGZ-verpleegkundige zorg

30. regievoeren over het totale behandel- verpleegproces van een patiënt of een groep patiënten, daarbij de kwaliteit en continuïteit en de inhoudelijk afstemming met behandelaren/begeleiders, patiënten en het sociaal netwerk aansturen en bewaken;
31. is verantwoordelijk voor een juiste, tijdige en volledige registratie en verslaglegging van gegevens in overeenstemming met de daartoe gestelde eisen;
32. fungeren als aanspreekpunt, adviseur en vraagbaak voor de patiënt en het sociaal netwerk betreffende de voorgenomen en uitgevoerde behandeling of begeleiding;
33. initiëren, in overleg met het management, van mono- en multidisciplinair overleg, wanneer bestaande overleggen niet toereikend zijn, ten behoeve van de kwaliteit van zorg rondom één of meerdere patiënten.
34. samenwerken in professionele en dienstverlenende netwerken, zodat de juiste activiteiten op het juiste moment en door de juiste hulpverlener of instelling worden verricht;
35. het initiëren, coördineren en onderhouden van contacten met relevante derden om integrale zorg mogelijk te maken;
36. initiëren van en voorwaarden scheppen voor individuele en maatschappelijke steunsystemen.

Evalueren van hoogcomplex GGZ-verpleegkundige zorg

37. opstellen en vaststellen van evaluatiecriteria;
38. aan de hand van evaluatiecriteria onderzoeken van het effect van de uitgevoerde verpleegkundige interventies, tussentijds en na afloop van het zorgproces en aanzetten tot noodzakelijke bijstelling;

39. signaleren van veranderingen in de zorgsituatie en zonodig op basis hiervan het behandelplan, crisisplan, signaleringsplan of verpleegplan herijken, bijstellen of behandeling beëindigen;
40. rapporteren van uitkomsten van de evaluaties aan relevante derden over de verleende zorg.

Subleerlijn preventie, consultatie en zingeving

Academische competenties:

41. informeren, adviseren en consulteren, van interne en externe hulpverleners, verpleegkundigen en instanties omtrent de verpleging van specifieke patiëntencategorieën, behandel- en zorgmethoden, specifieke kenmerken van de patiëntengroep in de vorm van klinische lessen, consultatie, referaten en (inter) nationale artikelen;
42. ontwikkelen op basis van epidemiologische gegevens en theoretische modellen van zorggerichte en groepsgerichte preventie activiteiten op instellings- en regionaal niveau;
43. ontwikkelen, toepassen en uitdragen van nieuwe of verbeterde interventies in het kader van preventie aan individuen en groepen.

Beroepscompetenties:

Zorggerichte preventie, GVO en consultatie

44. informeren, adviseren en consulteren, van interne en externe hulpverleners, verpleegkundigen en instanties omtrent de verpleging van specifieke patiëntencategorieën, behandel- en zorgmethoden, specifieke kenmerken van de patiëntengroep in de vorm van klinische lessen, consultatie, referaten en (inter) nationale artikelen;
45. methodisch hanteren van te onderscheiden consultatieve individuele of groepsvraagstellingen
46. registreren van de aard van de consultatievragen en het signaleren van tekortkomingen in de kwaliteit van de zorg en gerichte interventies hierop toepassen;
47. het registreren van de aard van verstrekte consultaties of consulten in het verpleegkundig dossier en zonodig in het medisch dossier om tekortkomingen in de verpleegkundige zorg te kunnen signaleren;
48. uitvoeren van individuele of groepspreventieprogramma's binnen een verpleegkundige context;
49. vertalen van deze programma's naar een doelgroep op afdelingsniveau en naar verpleegkundige teams;
50. adviseren en ondersteunen van verpleegkundigen en andere hulpverleners met betrekking tot het behandelen en begeleiden van patiënten met psychiatrische en/of psychosociale en/of gedragsproblemen;
51. geven van voorlichting aan de individuele zorgvrager in zijn sociaal netwerk door middel van informatie, instructie/training, educatieve begeleiding;

SCHEMA HOOFDROLLEN EN COMPETENTIES

	<p>52. geven van voorlichting aan patiënt(en) en sociaal netwerk over behandeling, medicatie, praktische zaken, prognoses m.b.t. toekomstverwachtingen, aanpassingen leefstijlgewoonten en omgaan met ziekte, stoornis of beperking;</p> <p>53. pleiten voor het belang van specifieke interventies voor gezondheid en welzijn van patiënten en sociaal netwerk als een onmisbaar onderdeel van integraal verpleegkundig zorgaanbod.</p>
<p>Communicatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verpleegkundig specialist bouwt een samenwerkings-relatie op met de patiënt gericht op de verpleegkundige zorg en de medische behandeling. Zij communiceert vanuit het perspectief van de patiënt en interpreteert informatie in de juiste context. • De verpleegkundig specialist informeert patiënten dusdanig dat hij beschikt over de kennis die nodig is om keuzes te kunnen maken in de verpleegkundige zorg en de medische behandeling, inclusief mogelijke alternatieven. • De verpleegkundig specialist draagt zorg voor continuïteit van het gehele zorgproces in de keten door (de organisatie van) adequate mondelinge en/of schriftelijke overdrachten. 	<p><i>Academische competenties:</i> Zie nummer: 3, 41, 43,</p> <p><i>Beroepscompetenties:</i> Zie nummer: 5, 7, 16, 17, 21, 23, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38-40, 44-48, 50-52</p>
<p>Samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verpleegkundig specialist overlegt (en brengt zo nodig een overlegstructuur aan) met andere betrokkenen zodat er continuïteit van zorg voor de patiënt ontstaat. De verpleegkundig specialist bevordert de intercollegiale samenwerking en de afstemming tussen de leden van het multidisciplinaire en interdisciplinaire zorgteam zodat de patiënt optimaal kan profiteren van de totale deskundigheid van het team. • De verpleegkundig specialist heeft inzicht in de grenzen van de eigen deskundigheid en verwijst zo nodig door met in achtneming van wetgeving en regelgeving en zorgt ervoor dat de continuïteit van zorg is gegarandeerd. 	<p><i>Academische competenties:</i> Zie nummer: 2, 3, 4, 41-43</p> <p><i>Beroepscompetenties:</i> Zie nummer: 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 20, 21, 23, 26, 30-35, 39, 40, 44, 48, 49, 50</p>

SCHEMA HOOFDROLLEN EN COMPETENTIES

<ul style="list-style-type: none"> De verpleegkundig specialist geeft intercollegiale consulten en handelt hierbij vanuit het patiëntenperspectief ter bevordering van de continuïteit en kwaliteit van de verpleegkundige zorg en de medische behandeling, het vermogen tot zelfmanagement van de patiënt en de kwaliteit van leven. 	
<p>Professionaliteit</p> <ul style="list-style-type: none"> De verpleegkundig specialist levert excellente patiëntenzorg, op integere, oprechte en betrokken wijze. Hierbij gaat zij uit van het zelfbeschikkingsrecht van patiënten, bevordert hun autonomie en hanteert als principes “niet schaden, weldoen en rechtvaardigheid.”² De verpleegkundig specialist vertoont adequaat persoonlijk en interpersoonlijk professioneel gedrag. De verpleegkundig specialist kent de grenzen van de eigen competentie en handelt daar binnen. De verpleegkundige neemt verantwoordelijkheid voor en is aanspreekbaar op haar zorginhoudelijk handelen. 	<p>Continu professioneel ontwikkelen</p> <p><i>Academische competenties:</i></p> <p>54. identificeren en bediscussiëren van ethische vraagstukken binnen de ontwikkeling van het GGZ-VS beroep.</p> <p><i>Beroepscompetenties:</i></p> <p>55. uitdragen van een professionele houding met betrekking tot levenslang leren en in staat zijn leermogelijkheden uit beroepspraktijk en wetenschappelijke kennis te signaleren, te interpreteren en toe te passen;</p> <p>56. ontwikkelen van professioneel handelen door voortdurende reflectie (individueel en in groepsverband) op eigen leermogelijkheden, professionele ervaringen en handelen, persoonlijke waarden en normen;</p> <p>57. integreren in het professioneel handelen van nieuwe inzichten uit (bij-) en nascholingsprogramma's, themabijeenkomsten, congressen en studiedagen;</p> <p>58. zich continu op de hoogte houden van relevante kwesties en vakliteratuur binnen de geestelijke en maatschappelijke gezondheidszorg, en de daaruit voortvloeiende consequenties vertalen naar eigen zorg- en dienstverlening;</p> <p>59. innemen van beargumenteerde persoonlijke en professionele standpunten over actuele kwesties;</p> <p>60. zich pro-actief opstellen in het deelnemen, organiseren of uitvoeren van op de beroepsinhoud gerichte commissie of bijeenkomsten.</p>
<p>Indiceren voorbehouden handelingen</p>	
<p>Hoofdrol Onderzoeker / innovator / coach</p>	
<p>Organisatie</p> <ul style="list-style-type: none"> De verpleegkundig specialist stelt prioriteiten en weet een balans te vinden tussen alle aspecten van de functie: patiëntenzorg, 	<p>Bevorderen van kwaliteit van zorg en zorgbeleid</p> <p><i>Academische competenties:</i></p> <p>61. gevraagd en ongevraagd adviseren en (onderzoeks)voorstellen schrijven over het zorgbeleid/kwaliteitszorg vanuit het eigen deskundigheidsgebied, bepaalde ontwikkelingen of trends, aan management- en beleidsteam</p>

² Handelen dat tot doel heeft het goede te doen: geen schade toe brengen, schade en kwaad te voorkomen, kwaad herstellen, het goede doen en bevorderen. Eventuele schade moet afgewogen worden tegen over andere belangen. Lasten en lusten behoren eerlijk te worden verdeeld (Beauchamps et al, 1994).

SCHEMA HOOFDROLLEN EN COMPETENTIES

<p>organisatie van de zorg, alsook onderwijs en onderzoek.</p> <ul style="list-style-type: none"> De verpleegkundig specialist (her)ontwerpt het zorgproces (process redesign) op basis van een zorgvraag om een blijvende verbetering te realiseren vertaald in indicatoren als kosten, continuïteit, kwaliteit, service en snelheid. De verpleegkundig specialist is op de hoogte van de mogelijkheden van toepassingen van informatie- en communicatietechnologie voor optimale organisatie van het zorgproces. 	<p>en externe betrokken instanties;</p> <p>62. implementeren van instrumenten of uitkomsten van onderzoek in de eigen setting;</p> <p>63. herkennen van signalen uit het werkveld, die tot nieuwe zorgvragen kunnen leiden en deze concreet vertalen naar nieuwe preventie (verpleegkundige) vraagstellingen en activiteiten;</p> <p>64. ontwikkelen, toepassen en uitdragen van nieuwe of verbeterde interventies in het kader van preventie aan individuen en groepen.</p> <p><i>Beroepscompetenties:</i></p> <p>65. signaleren van interne en externe beleidsontwikkelingen en inschatten van belang, urgentie of kansen ervan voor het verpleegkundig zorgbeleid;</p> <p>66. pleiten voor het belang van specifieke interventies voor gezondheid en welzijn van patiënten en sociaal netwerk als een onmisbaar onderdeel van integraal verpleegkundig zorgaanbod;</p> <p>67. leiding geven aan én inhoudelijk leiderschap tonen in innovatietrajecten door het toepassen van projectmanagement en alle bijbehorende taken en functies;</p> <p>68. werven van externe financiering voor (innovatie) projecten en/of onderzoek;</p> <p>69. ontwikkelen, opstellen en implementeren van nieuwe verpleegkundige concepten, verpleegkundige protocollen/richtlijnen, verpleegkundige zorg in multidisciplinaire richtlijnen, daarbij gebruik maken van recente wetenschappelijke kennis en inzichten;</p> <p>70. opstellen van zorgbeleid en ontwerpen van (delen van) een zorgprogramma;</p> <p>71. het beoordelen en evalueren van beoogde kwaliteitswinst bij het toepassen van protocollen/richtlijnen en bij de aanvullende zorg als de standaarden niet toereikend zijn;</p> <p>72. toetsen van de kwaliteit van de uitvoering van verpleegkundige zorg, optimaliseren van bestaande protocollen, richtlijnen en de verpleegkundige bijdrage aan het zorgprogramma.</p>
<p>Maatschappelijk handelen</p> <ul style="list-style-type: none"> De verpleegkundig specialist signaleert factoren die patiënten en/of specifieke groepen bedreigen, doet beleidsvoorstellen op het gebied van preventie en voert deze uit. De verpleegkundig specialist stimuleert de patiënt om zich als kritische consument op te stellen en stelt gerelateerde thema's ter discussie. 	<p>Bevorderen van kwaliteit van hoogcomplex GGZ zorg</p> <p><i>Academische competenties:</i></p> <p>73. toepassen van relevante referentiekaders voor het formuleren van een eigen beroepsvisie op vraagstukken in de beroepspraktijk.</p> <p><i>Beroepscompetenties:</i></p> <p>74. toetsen van professioneel handelen aan vigerende richtlijnen en standaarden en afwijkingen daarvan, en zorgdragen voor borging in de eigen GGZ-beroepsuitoefening;</p> <p>75. zelfstandig uitvoeren van doeltreffende en doelmatige hoogcomplex verpleegkundige GGZ zorg;</p>

SCHEMA HOOFDROLLEN EN COMPETENTIES

<ul style="list-style-type: none"> • De verpleegkundig specialist draagt bij aan patiëntveiligheid op het individuele niveau van de patiënt als op het niveau van de organisatie en/of zorgketen. • De verpleegkundig specialist concretiseert de kwaliteitseisen uit wet- en regelgeving die aan het behandel- en zorgproces worden gesteld. 	<p>76. actief scheppen van voorwaarden om de kwaliteit van de hoogcomplexere verpleegkundige GGZ zorg te verbeteren;</p> <p>77. expertise ten aanzien van hoogcomplexere GGZ-zorg pro-actief uitdragen aan collegae;</p> <p>78. verbeteren van kwaliteit van zorg middels het toepassen van kwaliteitsmodellen en evidence en practice based gegevens.</p>
<p>Kennis en wetenschap</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verpleegkundig specialist beschikt over actuele deskundigheid en heeft een kritisch vermogen dat tot uitdrukking komt bij de beoordeling van nieuwe kennis, onderzoeksresultaten, nieuwe procedures. • De verpleegkundig specialist bevordert de ontwikkeling en verdieping van wetenschappelijke vakkennis door middel van praktijkonderzoek en innovatieprojecten. • De verpleegkundig specialist geeft zelfstandig en pro-actief invulling aan zijn of haar deskundigheidsbevordering en ontwikkeling. • De verpleegkundig specialist bevordert de deskundigheid van studenten, collegae, patiënten en andere betrokkenen bij de gezondheidszorg en vervult hierin een voortrekkersrol. 	<p>Verrichten van wetenschappelijk onderzoek:</p> <p><i>Academische competenties:</i></p> <p>79. opzetten en uitvoeren van praktijkgericht verpleegkundig onderzoek gebaseerd op de methodiek van wetenschappelijke praktijkvoering;</p> <p>80. pro-actief zorgdragen voor implementatie en overdracht van wetenschappelijke resultaten in de praktijk;</p> <p>81. bijdrage leveren aan wetenschappelijk onderzoek;</p> <p>82. interpreteren van onderzoeksgegevens ten behoeve van de betreffende doelgroep/setting;</p> <p>83. publiceren over ontwikkelingen in het vakgebied, (innovatie)projecten en/of onderzoek</p> <p>Coaching en deskundigheidsbevordering</p> <p><i>Academische competenties:</i></p> <p>84. hanteren van didactische principes om een optimale (individuele of groeps) leersituatie te creëren;</p> <p>85. formuleren van beleidsvoorstellen tot deskundigheidsbevordering, op basis van hulpverleningsdoelen en daarvan afgeleide setting- en organisatiedoelen;</p> <p>86. ondersteunen van medewerkers in de 24-uurs zorg bij complexe professionele vraagstukken.</p> <p><i>Beroepscompetenties:</i></p> <p>87. op methodische en systematische wijze starten, onderhouden en afronden van een individueel of groepsgericht coachingstraject;</p> <p>88. hanteren van uiteenlopende leerstijlen van gecoachte of groep, zodat het leren optimaal aansluit bij de mogelijkheden van de persoon of groep;</p> <p>89. geven van werkbegeleiding, instructies, supervisie en training aan leerlingen, stagiaires, verpleegkundigen of andere disciplines betrokken bij de zorg;</p> <p>90. intervisiebijeenkomsten en klinische lessen initiëren, organiseren en leiden;</p> <p>91. volgen en onder de aandacht brengen van recente literatuur en ontwikkelingen op het GGz-verpleegkundige vakgebied.</p>